

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

кафедра філософії

Розглянуто та рекомендовано на
засіданні кафедри філософії
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)
проф. Карась А. Ф.

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ**

*для студентів ОР Магістр філософського факультету
спеціальності 033 Філософія*

підготувала:
асистент кафедри філософії
Янкович Тетяна

2023-2024 навчальний рік

Загальні вказівки

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти спеціальності 033 Філософія, магістерська (кваліфікаційна) робота виконується на другому курсі і є завершальним етапом у здобутті освітньої кваліфікації «Магістр філософії». Магістерська робота виконується самостійно, і має носити характер наукового дослідницького проекту, бути грамотно оформленою.

Згідно з науковими зацікавленнями, тему магістерського дослідження студент може запропонувати сам і уточнити її зі своїм науковим керівником (у відповідності до наукових зацікавлень керівника, чи дослідницьких напрямів кафедри), або вибрати із запропонованого переліку тем. Тема магістерської роботи затверджується на засіданні профільної кафедри. На початковому етапі дослідження, магістрант заповнює форму «Завдання» (див. Додаток), які опрацьовує разом з науковим керівником.

Спосіб написання магістерського проекту обговорюється під час проведення магістерських семінарів, виступів студентів із повідомленнями про стан написання роботи, та виконується як ІНДЗ, під час вивчення дисципліни «Управління проектами: освіта, культура, економіка, суспільство», та набуває завершеної форми під час проведення переддипломної практики, умовою зарахування якої є подання магістерської роботи до перевірки на дотримання правил академічної доброчесності засобами програми «StrikePlagiarism». Після опрацювання текстових варіантів кваліфікаційної роботи, магістрант та науковий керівник отримують короткий та розширений звіт аналізу. Результат перевірки оголошуються на засідання кафедри, та подається голові ЕКу перед захистом магістерських досліджень.

Проблема яка досліджується, повинна мати логічну розв'язку, мати певні здобутки, і показ того, чому на сучасному етапі ці здобутки є маловивченими, непопулярними. Дослідження повинно містити логічно-концептуальний стрижень, і характеризуватися концептуальними засадами (зв'язок із науковою школою, традицією, теоріями, концепціями), науковими методами (аналіз,

спостереження).

Магістерська робота є науковим дослідженням студента-магістра, і повинна бути публічно виголошена на засіданні екзаменаційної комісії. Ця робота має відображати належний науковий і джерелознавчий рівень магістра. На основі готової кваліфікаційної (магістерської) роботи, перед захистом, автор роботи готує презентацію, та завантажує її у хмарне сховище та формулює анотацію магістерської роботи, котра публікується на сайті кафедри філософії та є у вільному доступі (детальніше див. Додатки).

Магістерська робота є навчальною і науково-дослідницькою працею (комплекс ідей, понять, категорій, теорій, концепцій, принципів, методів філософії; функціонування і трансформація інтелектуальних практик), в основу якої покладені базові джерела з філософії. Виконання магістерської роботи, покликане не стільки вирішувати наукові проблеми (завдання), скільки засвідчити, що її автор здатний коректно проводити науковий пошук, розпізнавати професійні проблеми, знати загальні методи і прийоми їх вирішення, розв'язання складних задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері філософії, філософської освіти та гуманітаристики.

Окрім того, магістрант у своєму дослідженні повинен опрацювати першоджерела, наукові публікації, монографії, довідникові джерела і навчальну літературу.

Норми наукової комунікації регламентують характер викладу наукової інформації, вимагаючи точності у відтворенні поданих думок і суджень, відмову від висловлювання власних думок у чистому вигляді, без обґрунтування їх на основі філософських джерел. У зв'язку з цим варто уживати мовні конструкції, які виключають застосування особового займенника “я”, натомість вживається займенник “ми”, яким автор апелює до певного філософського напрямку.

Магістерська роботи повинна засвідчити вміння автора проводити самостійний науковий пошук, синтезувати узагальнену інформацію у вигляді текстових варіантів, доводити практичне значення отриманих результатів.

Робота виконується українською мовою, проте можуть допускатися вживання термінів і цитат іноземною мовою, з подальшим перекладом українською.

Неподання магістерської роботи вважається академічною заборгованістю, внаслідок чого студент не допускається до державного захисту та іспитів. Електронний варіант магістерської роботи (у форматі pdf) надсилається відповідальній особі, котра призначається деканом факультету, для перевірки на дотримання норм академічної доброчесності (початок листопада).

Магістерська робота подається на кафедру для реєстрації, написання відгуку та допуску науковим керівником, та рецензії рецензента до початку роботи екзаменаційної комісії

Обсяг магістерської роботи становить – 60-85 сторінок друкованого тексту, видрукуваного через 1,5 інтервали, 14 кегль, включно з літературою. Номери сторінок ставляться внизу посередині листка, але на титульній сторінці номер не ставимо. Поля: зліва – 3 см, справа, внизу і вверху – 2 см. Магістерська робота подається переплетеною. Магістерська робота повинна мати чітку, логічну і послідовну структуру і повинна бути змістовно завершеною.

Структура магістерської роботи повинна містити:

1. Завдання на магістерську (кваліфікаційну) роботу.
2. Титульний листок (пояснювальна записка).
3. Зміст (зазначаються номери сторінок вступу, розділів, висновків, літератури).
4. Вступ.
5. Розділи і підрозділи (орієнтовно – 3-4 розділи і 2-3 підрозділи (параграфи)).
6. Висновок (крім висновку, можна подати ще пропозиції).
7. Список використаної літератури (оформлений відповідно до вимог, повинен містити як україномовні, так й іншомовні джерела)
8. Додатки (за потреби).

Робота повинна бути прорецензована науковим керівником, відгук та

допуск якого має бути долученим до готової магістерської роботи. Профільною кафедрою призначається рецензент зі складу викладачів кафедри чи факультету, який ретельно оцінює зміст роботи поданої на кафедру і долучає рецензію; магістерська робота разом з відгуком наукового керівника та рецензента подаються секретарю Екзаменаційної комісії за тиждень до дати публічного захисту. До початку захистів робіт, студенти-магістри готують презентацію магістерської роботи. За потреби, захист дипломної роботи може відбуватися засобами відео-конференцзв'язку.

Рекомендації щодо змісту магістерської роботи

Вступ. У вступі обґрунтовуються підстави вибору теми магістерської роботи. Вказується ступінь розробленості теми дослідження і її актуальність.

У вступі необхідно висвітлити:

1. Постановку проблеми.
2. Актуальність теми дослідження.
3. Розробленість теми.
4. Мета і завдання дослідження.
5. Об'єкт і предмет дослідження.
6. Визначення і обґрунтування структури магістерської роботи.
7. Визначити у контексті яких філософських напрямів проводиться дослідження; вказати ту філософську методологію, логічними, концептуальними поняттєвими засобами якої розв'язується поставлені мета, проблема і завдання дослідження.
8. Методи і прийоми наукового дослідження.
9. Ступінь вирішення окреслених завдань в магістерській роботі.

Обґрунтування актуальності має бути небагатослівним, треба показати головне - суть проблемної ситуації. Те, наскільки правильно автор оцінює вибрану тему з погляду своєчасності і соціальної значущості, характеризує його наукову зрілість і професійну підготовленість.

У характеристиці ступеня вивченості проблеми вказується, ким, коли і які аспекти досліджувалися, і наскільки глибоко, тобто дається огляд використаної літератури. Якщо тема достатньо розроблена у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі, треба обґрунтувати доцільність її подальшого доопрацювання.

В огляді специфіки джерельної бази слід згрупувати джерела за типами і видами; розділити їх за важливістю, якістю інформації, оригінальністю викладу, глибині розробок; відзначити проблеми та недоліки.

Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення. Представлення об'єкту дослідження починають

фразою: «Об'єктом дослідження є ... (повна назва)», після чого дається стислий опис об'єкту з вказівкою його основних характеристик.

Предмет дослідження - це те, що знаходиться у межах об'єкту. Тобто, об'єкт і предмет співвідносяться як ціле і частина, загальне і конкретне. Саме предмет визначає тему дослідження. Визначення предмету дослідження - це відповідь на питання: «Що саме, чи які властивості та зв'язки об'єкту належить вивчати?»

Мета - це те, що хочуть отримати при проведенні дослідження, тобто отримання певного конкретного результату - виявлення недоліків і проблем, розробка або поліпшення способу аналізу/порівняння/трактування певного явища/проблеми/питання, оцінка рівня розвитку, визначення параметрів або властивостей об'єкту і так далі. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, аналіз, виробництво, виготовлення тощо) метою не є.

Завдання дослідження - це етапи, послідовність виконання роботи, ті дії, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети, вирішення проблеми, перевірки гіпотези дослідження. Структура (зміст) роботи є повним відображенням вирішуваних завдань. Зазвичай, використовують таких спосіб окреслення завдань: «В процесі дослідження вирішувалися наступні завдання: ...» - далі послідовно перераховують їх (перша, друга і так далі). Зазвичай, використовують такі лінгвістичні конструкції: дослідити, проаналізувати, з'ясувати, прослідкувати, порівняти, заперечити, визначити, обґрунтувати, ствердити, і т.д.

Методика дослідження відповідає на запитання про те, як ми отримали результат, за допомогою яких методів, в яких умовах. Методика - це спосіб, алгоритм виконання дослідження, сукупність методів. При зазначенні методів дослідження (герменевтичний, узагальнення, аналогія, описовий, аналіз та порівняння, логічний, історичний, тощо), варто розрити як саме і щодо чого вони були використані.

Завершується вступ стандартною фразою: «Робота складається з вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту (за потреби - N рисунків, N таблиць, N додатків). Список джерел включає N найменувань літератури, N

електронних публікацій, N фондів матеріалів». Обсяг вступу, зазвичай, не перевищує 5–7% обсягу магістерської роботи.

Перед написанням роботи рекомендуємо скласти план з розписаними розділами і підрозділами (параграфами). При написанні назв розділів і підрозділів (параграфів) неприпустимим є дублювання теми магістерської роботи, а назва підрозділу (параграфу) не повинна повторюватись із назвами розділів.

Основна частина

Основна частина складається з розділів і підрозділів (параграфів). Їх кількість залежить від постановки питань, але не повинна перевищувати 5 розділів. Кожен розділ починається із нової сторінки, це може стосуватися і підрозділів (параграфів). У кінці кожного розділу мають бути висновки щодо тих проблем, які розв'язувались чи обґрунтовувались у даному розділі.

Вважається, що перший розділ має найбільш загальне трактування і може стосуватися детального аналізу наукових і методологічних проблем. Тут обґрунтовується спосіб аналізу проблем, що виявлені у дослідженні, або проводиться історичний екскурс щодо певної проблематики чи питання. Доречно є показати питання, які, на думку дослідника, не були вирішені чи недостатньо висвітлені у певних працях.

Спосіб написання самої роботи можна вважати таким: спочатку означається певна проблема (ідея, тема, принципи, окреме питання), потім визначаються історичні джерела і концепції авторів, які працюють у цій темі. Обов'язковим є використання найновіших досліджень з цієї проблематики з залученням іншомовних джерел. Важливо показати сучасний стан опрацювання теми, питання чи проблеми. Автор магістерської роботи повинен проаналізувати всі відомі концепції, провести порівняльну роботу, визначити спільні елементи, і показати відмінні моменти. У магістерській роботі автор висловлює власну позицію, обґрунтовує можливі способи її вирішення.

Кожен наступний розділ логічно впливає з попереднього, в них автор трактує положення, категорії і терміни, які використовуються у дослідженні,

проводиться аналіз проблеми.

Правила наукового етикету вимагають приводити точні посилання на запозичені думки, відомості, дані. З ціллю економії місця в тексті вказують тільки на номер джерела в бібліографії, наприклад: [10, с. 125]. Загальні вимоги до цитувань:

- текст цитати треба починати і закінчувати лапками і наводити в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи авторське написання;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Їх ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці); - кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Після завершення кожного розділу основної частини магістерської рооти пишуться короткі висновки до нього.

Магістерська робота підсумовується у розділі “Висновки”, що подається у кінці тексту перед списком літератури. У висновках мають бути відзначені результати дослідження у відповідності з поставленими: метою, завданнями, проблемою (проблемами). Потрібно показати виявлені у процесі дослідження суперечності, парадокси; чітко висловлений авторський підхід.

Важливими елементами висновку є визначення практичного значення роботи, а також пов'язання з аспектами української філософської, інтелектуальної, соціальної дійсності.

Висновки, як заключний розділ магістерської роботи, можна оформити у вигляді чітких і ясних тез, що стосуються розділів роботи.

Загальні вимоги до цитувань:

- текст цитати треба починати і закінчувати лапками і наводити в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи авторське написання;

- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення

авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Їх ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці);

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Список використаних джерел (перелік посилань) - елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

У магістерській роботі при аналізі тих чи інших концепцій і тверджень автор повинен підтверджувати їх посиланням на першоджерела. Посилання на літературу належать до наукового апарату дослідження і оформлюється строго у відповідності до вимог: оформляється під тексом, або в кінці цілого тексту, за порядком посилань. Наприклад: [1, с. 123], де 1 – цитоване джерело, а 123 – сторінка, на якій розміщено цитату. Використана література подається в кінці всього тексту, після висновків і додатків, і оформлюється згідно з Стандартом університету 73.1-02070987.02:2009 (Бібліографічний опис у списку використаних джерел):

Посібники і підручники:

Буров Є. Комп'ютерні мережі / Є. Буров ; ред. В. Пасічник. – Львів : БаК, 1999. – 468 с.

Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: Онтологія людини. - Київ: Абрис, 1995. – 336 с.

Монографії і першоджерела:

Ортега-і-Гасет, Хосе. Вибрані твори. - Київ: Основи, 1994. – 423 с.

Львівщина на порозі ХХІ століття : Соціальний портрет / [С. А. Давимука, А. Ф. Колодій, Ю. А. Кужельок, В. М. Подгорнов, Н. Й. Черниш]. – Львів, 2001. – 351 с.

Збірка наукових праць:

Філософські проблеми людини : зб. наук. пр. – К. : Либідь, 2017. – 202 с.

Статті і тези:

Карась А. Культура як об'єкт і чинник геополітики // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. – Філософія. 2001. – Вип. 34. – С. 24–33.

Черниш Н. Стан духовної культури та життєві орієнтації населення /

Н. Черниш // Львівщина на порозі ХХІ століття : Соціальний портрет. – Львів , 2001. – С. 324–351.

Зеров М. Поетична діяльність Куліша / Микола Зеров // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новіт. укр. письменства) : статті. – Дрогобич, 2007. – С. 245–291.

Perez K. Radiation therapy for cancer of the cervix / K. Perez // Oncology. – 1993. – Vol. 7, №2. – P. 89–96.

Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; редкол.: В. М. Нагаєв [та ін.]. – Х. : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.

Автореферати дисертації

Куницький Р. Й. Соціальний захист населення в умовах переходу до ринкової економіки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 08.01.01 "назва". / Куницький Роман Йосипович. – Львів, 2007. – 37 с.

Словники:

Філософія : термінол.словник / [укл.Й. М. Сусллова, Л. Н. Уланова]. – 2-е вид. – К. : Книга, 2007. – 224 с.

Посилання на інтернет-видання оформлюються так:

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2003") / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу : <http://www.nbugov.ua/articles/2003/03klinko.htm>. – назва з екрану.

Грабинський І. М. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс] : плани практичних занять для студентів 1-го курсу / І. М. Грабинський ; Львівський університет. – Львів, 2000. – [Цит. 2001, 5 січня]. – Режим доступу : http://www.geocities.com/ihor_hrabynskyi/ier/plan_seminar.htm.

На цим лінком можна автоматично створити правильно оформлену літературу <http://vak.in.ua/>

Список використаної літератури (в алфавітному порядку) починається на новій сторінці і містить всі праці, якими користувався автор при написанні магістерської роботи. Іншомовні джерела подаються мовою оригіналу після останнього вітчизняного джерела.

Список використаної літератури повинен містити не менше 30 положень.

Загальні рекомендації до презентацій кваліфікаційної (магістерської)
роботи

Презентації можна виконувати у різних програмах (PowerPoint, Google Slides, Canva, Keynote, Prezi, Piktochart, Sway). Зазвичай, обсяг презентації 10-12 слайдів, котрі виконані в одній стилістиці, в одному шаблоні. До текстового варіанту можна додавати зображення, таблиці, схеми. Не потрібно намагатися в один слайд втиснути надто багато тексту, зменшуючи шрифт (заголовки оформлюються шрифтом від 28 до 32, для тексту використовується розмір від 18 до 24). Для коректного відображення презентації, варто перетворити її у формат PDF. Презентації потрібно буде зберегти (завантажити) у відповідну папку (наприклад, у хмарне сховище).

Що повинно бути на слайдах:

1 слайд – назва роботи та її автор, науковий керівник

2 слайд – зміст роботи (розділи та підрозділи)

3 слайд – коротка анотація вступної частини (мета, завдання, предмет, об'єкт, актуальність).

4 слайд – аналіз першоджерел (ступінь розробленості теми роботи).

5-10 слайди – короткий аналіз (завдання та висновки) до розділів роботи

11-12 слайди – загальні висновки до роботи

За потреби, можна коригувати, чи зміщувати текст на слайдах, наприклад, зміст, чи виклад вступної частини можна подати на двох слайдах. Показ презентації супроводжується коментарем виступаючого (доповідь), але немає потреби читати слово в слово те, що зазначено на слайдах.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра філософії на тему:

«_____»

Автор роботи _____

Науковий керівник _____

Актуальність:

Мета:

Завдання:

Методи дослідження:

Загальна характеристика роботи:

Ключові слова:

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Факультет філософський
 Кафедра філософії (історії філософії)
 ОПП Філософія
 Спеціальність 033 Філософія
 Рівень вищої освіти другий (магістерський)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Завідувач кафедри філософії (історії філософії)
 проф. Карась А.Ф.
 (доц., доктор філос наук Дахній А.Й.)
 «15» лютого 2023 року

ЗАВДАННЯ
НА МАГІСТЕРСЬКУ (кваліфікаційну) РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи

_____,
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи

3. Вихідні дані до роботи Тема і зміст роботи затверджені на засіданні кафедри філософії, протокол № від 2023 року, та на Вченій раді філософського факультету, протокол № від 2023 року.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

- 1. Назва першого розділу .....
- 2. Назва другого розділу .....
- 3. Назва третього розділу .....

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 2023-2024 навчальний рік

1. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Розроблення та попереднє затвердження теми і змісту роботи	березень-квітень 2023 р.	
2.	Опрацювання літератури до дипломної роботи	квітень 2023 р.	
3.	Написання першого розділу	травень 2023 р.	
4.	Написання другого розділу	червень 2023 р.	
5.	Затвердження теми та змісту роботи на засіданні кафедри	серпень 2023 р.	
6.	Написання третього розділу	вересень 2023 р.	
7.	Робота над вступом та висновками	жовтень 2023 р.	
8.	Загальне опрацювання зауважень та виправлень тексту дипломної роботи	листопад 2023 р.	
9.	Редагування тексту дипломної роботи Подання попереднього варіанту дипломної роботи	листопад-грудень 2023 р.	
10.	Подання готової роботи на кафедру	До початку роботи ЕК №1	

Студент

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Філософський факультет

Кафедра філософії
(Кафедра історії філософії)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної (магістерської) роботи
другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему _____

_____

_____

Виконав:

студент II курсу,
групи ФФФм-21с
спеціальності 033 Філософія

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Львів - 2023 року